

A detailed oil painting of Stanisław August Poniatowski, the last king of Poland, shown from the chest up. He has powdered white hair in a large, curly wig and is wearing a red coat with a white cravat. The portrait is set within an oval frame against a dark, textured background.

*STANISŁAW AUGUST
PONIATOWSKI*

KRÓL POLSKI W LATACH 1764–1795, OSTATNI WŁADCA RZECZYPOSPOLITEJ
OBOJGA NARODÓW.

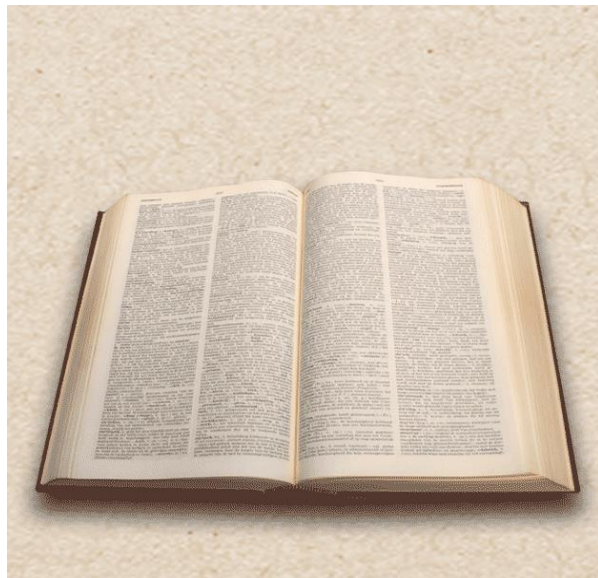

MŁODOŚĆ

Urodził się 17 stycznia 1732 roku w Wołczynie jako syn Stanisława Poniąkowskiego, kasztelana krakowskiego (od 1752), polityka i pisarza politycznego oraz Konstancji z Czartoryskich. Jego braćmi byli podkomorzy nadworny koronny Kazimierz, feldmarszałek austriacki Andrzej, prymas Michał Jerzy, Aleksander i Franciszek, miał też dwie siostry Ludwikę Marię i Izabellę. Dzieciństwo spędził wraz z rodzicami w Gdańsku (do 1739). Tam też pobierał nauki u wybitnego historyka Gotfryda Lengnicha, który był osobistym preceptorem młodych Poniąkowskich.

TWÓRCZOŚĆ

Stanisław August

był pisarzem politycznym i mówcą, pamiętnikarzem, tłumaczem, epistolografem i mecenasem sztuki. W twórczości literackiej posługiwał się zazwyczaj jednym z kilku pseudonimów:

Eques

Salsinatus; Miłośnicki; Salisantus Magnus; Un bon citoyen.

ABDYKACJA PONIATOWSKIEGO

25 listopada 1795 roku, dokładnie w 31 rocznicę koronacji miała miejsce abdykacja króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Władca, przymuszony przez carycę Katarzynę II zrzekł się tronu na rzecz Rosji.

PANOWANIE STANISŁAWA AUGUSTA

PLUSY

- uchwalenie Konstytucji 3 Maja
- reforma armii (min. rozwiązanie przestarzałej husarii),
- założenie szkoły rycerskiej pierwszej szkoły oficerskiej,
- utworzenie KEN (Komisja Edukacji Narodowej),

- chęć reform,
- wspieranie sztuki i kultury.

MINUSY

- uległa polityka wobec Rosji,
- przystąpienie do Targowicy,
- brak wiary w zwycięstwo Polski z Rosją w 1793 (mimo kilku znaczących zwycięstw Polaków m.in. pod Zieleńcami).

*STANISŁAW
AUGUST
ZWIĄZANY
Z NOWYM
TOMYŚLEM*

*Stanisław
Poniatowski
odegrał ważną
rolę dla
naszego regionu:
-nadał Nowemu
Tomyślowi prawa
miejskie.*

CO STANISŁAW AUGUST WNIÓŚŁ DO RZECZPOSPOLITEJ?

Talar koronny Stanisława Augusta Poniatowskiego, Warszawa 1766 r.

zdjęcie: zbiory Muzeum Narodowego w Krakowie

W pierwszych latach panowania Stanisława Augusta rozpoczęto reformowanie państwa przy poparciu stronnictwa Czartoryskich. W celu poprawienia stanu gospodarki ujednolicono miary i wagi, zniesiono prywatne cła na terenie kraju, rozpoczęto porządkowanie miast królewskich. Bardzo ważna była reforma waluty. W użycie weszły nowe monety, gdyż do tej pory w obiegu znajdowały się fałszywe, wprowadzone przez władcę Prus – Fryderyka II. Ograniczono liberum veto i odtąd nie obowiązywało ono przy omawianiu spraw gospodarczych. Pośtom zezwolono na głosowanie zgodnie ze swoją wolą, nawet wbrew instrukcjom sejmikowym.

WAŻNE WYDARZENIA ZWIĄZANE Z OSOBĄ STANISŁAWA AUGUSTA PONIATOWSKIEGO

- *Konfederacja barska w lutym 1768 r.*
- *I rozbiór Rzeczypospolitej w 1772 r.*
- *Obrady Sejmu Czteroletniego w latach 1788-1792*
- *Uchwalenie Konstytucji 3 maja 1791 r.*
- *Konfederacja Targowicka*
- *Wojna polsko-rosyjska w 1792 r.*
- *II rozbiór Rzeczypospolitej w 1793 r.*
- *Insurekcja Kościuszkowska*
- *II rozbiór Rzeczypospolitej w 1795 r.*

SZTUKA

Epoka oświecenia była w Polsce okresem dużego rozwoju kultury i sztuki. Król był wielkim mecenasem nauki, sztuki i literatury, organizował obiady czwartkowe, na które zapraszał uczonych, pisarzy, poetów. Nad królewskimi zbiorami sztuki pieczę sprawował malarz Marcello Bacciarelli.

CIEKAWOSTKI

Przyszły władca był prawdziwym molem książkowym. Od dziecka kochał czytać i nie przestał do końca życia.

Za młodu Stanisław August Poniatowski dużo podróżował po całej Europie. W pierwszą podróż wyruszył na życzenie swojego ojca, który chciał, aby syn zdobył doświadczenie wojskowe. Stanisław August udał się wówczas w podróż z wojskiem rosyjskim, które niesło pomoc wojskom Marii Teresy.

Jego panowanie nie było suwerenne. Od początku było wiadomo, że ma wykonywać rozkazy Rosji i jest od niej całkowicie zależny.

Jego początkową nauką zajmowała się wyłącznie matka. Dopiero później zatrudniono nauczycieli, takich jak historyk Gotfryt Len gnich czy Herman Karl von Keyserling, który uczył przyszłego króla matematyki i logiki.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

AMELIA JANISZEWSKA VIIIIC